

Het Wilde Westen in westerns is grotendeels een imaginaire plek. Dat geldt nog meer voor het Wilde Westen in dit boek. Ook wanneer op deze bladzijden namen en plaatsen worden genoemd die werkelijk hebben bestaan of gebeurtenissen die echt hebben plaatsgevonden, is het nog steeds een wereld die volledig aan de fantasie is ontsproten. Als ik met het inrichten van een dergelijke non-plek per ongeluk de gevoeligheid van individuele lezers of complete gemeenschappen heb gekwetst, betreur ik dat. Maar ook weer niet zo heel erg, want de meest absolute vrijheid is nu eenmaal het privilege, de voorwaarde en het lot van al het literaire schrijven.

AB

IK VOEL EEN VIBRATIE DUS IK SCHIET

Ik voel een vibratie, dus ik schiet.

Hoe moet ik het noemen, iets van een vibratie.

Ik trek en schiet.

Een minieme siddering van de wereld, zeg maar. Kortere dan een tel. Al sinds ik heel klein was heb ik geleerd die op te merken, in de grote verlatenheden waar ik eerst kind was, daarna vanaf mijn elfde man, ten slotte oud op mijn negentiende, toen mijn vader John John er-tussenuit kneep – hij werd op een nogal verveelde manier gekeeld, zou ik zeggen, zo ging het – en hij mij, de

oudste van zes, achterliet om het werk te voltooien.

Het werk was overleven.

Een heleboel mensen deden dat werk destijds, maar niet allemaal volgens de methode die wij hadden gekozen – wij zwoegden als beesten. Dat deden we in stilte op de grote verlatenheden waar ik het al over had, aan de rand van de bekende wereld: zo ver weg van alles dat wijzelf alles waren, en ons niets het enige nieuws. Om ons heen de schepping – eindeloos in mijn herinnering. Daarbij hoorden ook de weinige mensen die zich aan de horizon aftekenden, op nimmer aangekondigde dagen, en die stapvoets naderbij kwamen als luchtspiegelingen. Je hand op je wapen leggen was destijds een natuurlijke reflex, een automatisme, als krabben aan een wond. Vaak schoten we voordat we vragen stelden. Maar ook nodigde mijn vader ze soms aan tafel uit, waar hij van hen verwachtte dat ze zouden vertellen, terwijl ze hun lepel volschepten en leegden. Wij stonden tegen de muren geleund. Toe te kijken. Het trof me dat ze geen van allen een ware beweegreden hadden waarom ze het onnoemelijke waren overgestoken – het was onbegrijpelijk hoe ze daar in godsnaam terecht waren gekomen. Je kon niet eens zeggen dat ze verdwaald waren. Ze waren blijven doorgaan terwijl ze een indrukwekkende reeks gedeeltelijke doelen aan elkaar regen die het resultaat waren van onbeduidende, niet zelden lafhartige plannen. Dat was alles. Zo leerde ik dat iemand door overlap in tijd van verwaarloosbare beslissingen die doordrongen

zijn van lafheid ver kan komen, zelfs tot een vorm van poëtisch heldendom. De heroïek van klootzakken.

Soms maakten we iemand een kopje kleiner in zijn slaap. Het was bijna een gunst. We hadden daarginds geen artsen, uiteraard. Dus maakten we ze een kopje kleiner, om ze te verlossen uit een lijden dat zinloos zou zijn geweest. Vanwege kapotte inwendige organen of onherstelbare verwondingen.

Voor zover ik het me herinner zijn er maar drie bij ons gekomen die werden gestuurd door een lot dat ze helder voor zich zagen.

Eentje beweerde dat hij de broer van mijn vader was. Ze sloten zich op in de stallen, om het erover te hebben, zij tweeën en een fles whisky.

Een ander was op zoek naar God.

En de derde ben ik niet vergeten, een oude man met gouden sporen. Hij zei dat hij was gekomen om mijn moeder te ontmoeten.

Maar over mijn moeder heb ik het nog niet gehad.

DIE VLAKTES DIE DAAR ZWIJGZAAM LAGEN

Die vlaktes die daar zwijgzaam lagen, aan de rand van het bekende, in het verre westen, bestaan tegenwoordig niet meer, die zijn op. We zijn door blijven lopen, doorgegaan met spoorbielzen neerleggen en tellen, paarden laten schuimbekken terwijl we zorgen loosden, totdat aan het eind van dat voortgaan de oceaan ons wachtte, onze dorst naar land voorgoed verstikkend.

Maar destijds niet, toen bestonden ze nog – vlaktes die nooit eerder waren gezien, gebieden waarvan niemand zich bewust was. Voorbij het prikkeldraad, als

je opkeek van je werk zag je ze. Dat was het Ongerepte. Het huisde in de ogenschijnlijke afwezigheid van het dier de mens, en dus afgerond in één enkele ademhaling van verwondering, bloed, sperma en gruwel. Je kon het gemakkelijk beschouwen als een soort mysterie, maar soms, op momenten van openbaring, kwam het ons ook voor als een oorsprong, of het doel, hoe dan ook een lotsbestemming. Het leek alsof het er al heel lang lag, met de specifieke taak om *op ons te wachten*.

Ja, zal je net zien dat het specifiek *op ons* lag te wachten.

Niet op ons. *Op iedereen*.

Jij bent een rare, Abel.

Het wacht al duizenden jaren op ons.

Ach, zak in de stront.

Daarna plantte hij de sporen in de buik van zijn paard, mijn broer David, en trok in galop een scheur door het Ongerepte, almaar schreeuwend, het hoge gras tot aan het spronggewricht van zijn vos. Ik weet dat hij de illusie had iets te schenden, en dat hij daarvan genoot. Maar ik had het gevoel dat het Ongerepte wel degelijk op ons had gewacht, en dat het die scheur al vanaf het begin had ingecalculeerd – die kende het al voordat mijn broer zich er een voorstelling van had kunnen maken. Dat geldt voor alles, heb ik later ontdekt, in het holst van mijn slapeloze nachten. We zijn al geweest waar we nog nooit zijn geweest, sterker nog, daar komen we vandaan.

Mijn broer bleef galopperen totdat hij verzadigd

was, toen bleef hij enige tijd daar in de verte staan, roerloos, in het zadel, alsof hij niets meer van plan was. Hij was een marionet in het niets, piepklein. Het gras danste lichtjes in de bries, rondom hem, maar dan mijlenver.

Toen mompelde mijn vader iets.

Wat een weidevelden.

Hij zag een project voor zich waar alleen nog maar essentie was, een nut waar alles doelloos was, zijn fortuin waar niets anders was dan gras.

Wat een weidevelden.

En aangezien hij er verder niets aan toe te voegen had, maakte hij zijn Sharps zonder enige haast los van zijn zadel. Magnifiek wapen. Loop van 559 millimeter, achterlader met percussie, valblokmechanisme. Geladen met .52 patronen had het genoeg aan 3 gram zwart kruit om 475 kogeltjes wel driekwart mijl ver te schieten. Op zo'n afstand – had de Maestro me geleerd – is een mens een insect en is het een kunst om hem neer te schieten. Daarna had hij verduidelijkt dat je het halve werk met je oog doet, en de rest met je ziel. Op zo'n afstand brengt het oog je namelijk tot voor het aangezicht van je doel, verder komt het niet. Het is als een buiging, had hij gezegd, zonder dat hij zich echt nader wist te verklaren. Niettemin, had hij eraan toegevoegd, voelt de ziel het wanneer degene op wie je mikt zich precies, zonder onnauwkeurigheden, in de loop van je wapen bevindt, en op dat moment zul je iets bespeuren als een vluchtige ademhaling of een onzichtbare lasso die tussen jouw hart en het zijne

wordt gespannen. Dan schiet je, besloot hij.

Mijn vader zette de kolf van de Sharps tegen zijn schouder en hief langzaam de 559 millimeter aan loop op, alsof hij een detail ging corrigeren dat de schepping over het hoofd had gezien. Hij hield ze stil op een immateriële lijn die zijn linkeroog verbond met de minuscule gestalte van mijn broer, via het richtmiddel dat op de rand van de loop balanceerde. Ik wist niet wat hij van plan was, maar ik kan me niet heugen dat ik me iets afvroeg. Ik waardeerde de lange stilte die volgde. Ik was vijftien jaar en zevenennegentig dagen oud, die dag. Mijn vader haalde de trekker over.

Wat er uit de loop kwam was de eerste kogel die het Ongerepte ooit doorkliefd had. Hij doorboorde dat licht zoals een dodelijke diamant over het oppervlak van een toverspiegel scheert.

Het was het absolute begin. Alles zou daarna volgen.

Het was de pure dageraad van een wereld. Alles zou daarna gebeuren.

Zo begreep ik het eerste vers van het Evangelie volgens Johannes, en sindsdien ken ik de betekenis van het woord Woord, dat in den beginne was, volgens God. Ik heb de neiging dat te associëren met de geur van buskruit. Nu nog kan ik de trekker niet overhalen zonder het gevoel dat ik de eerste woorden van dat Evangelie uitspreek. Dus doe ik het zonder een fout te maken. Kennelijk heeft dat Sharps-schot me getekend; in zekere zin kom ik daar-

uit voort. Op een dag stond ik mezelf de onvoorstelbare lichtzinnigheid toe om dat tegen Hallelujah te zeggen: ik ben geboren op een dag aan de rand van het Ongerepte, toen mijn vader een Sharps-schot loste en ik begreep dat het mijn manier van scheppen zou zijn het mysterie te ontvouwen door de trekker over te halen. Ik wilde proberen haar uit te leggen waarom ik de kost verdiende met mijn revolvers en een Winchester 44. Ze draaide zich vermoed om en vroeg me iets, maar door haar haren heen.

Mijn broer David biechtte me jaren later op dat hij eerst het suizen van de kogeltjes hoorde die rakelings langs hem heen gingen, en pas daarna dat droge *klik-klak*, de mechanische beet van de Sharps. Waardoor het Woord voor hem de gedaante kreeg van een ademtocht, in het Latijn *spiritus*, in het Grieks *pneuma*, die door Anaximenes werd beschouwd als het begin van alle dingen. Waarschijnlijk eindigde hij daardoor als prediker op Socorro, waar hij talloze gelovigen uitnodigde om de Vader lief te hebben.

Hoe dan ook, die ene keer draaide hij zich ontzet naar ons om. Mijn vader maakte een weidse handbeweging om hem duidelijk te maken dat hij moest terugkomen. Het was een bevel, maar ook, zoals ik jaren later begreep, een smeekbede, een streling.